

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1970

BRNO 1971

Halštatskolaténské osídlení ostrožny bylo značně rozsáhlé a až na nepatrné výjimky se kryje s rozsahem mladohradištního osídlení.

Poznámky:

¹ Srovnej v tomto svazku R. Snážil, Die Ergebnisse der 5. Saison der systematischen Erforschung von Záblacany.

² Srovnej R. Snážil, Laténské sídliště u Polešovic, Přehled výzkumů 1968, AÚ ČSAV, Brno 1970, 27–35.

Weitere Funde aus der hallstatt-latènezeitlichen Siedlung bei Polešovice. Gleichzeitig mit den Forschungen in Záblacany¹ wurden die Untersuchungen in der hallstatt-latènezeitlichen Siedlung fortgesetzt.² Es wurden 22 Objekte geprüft: drei Bauten, einige Vorratsgruben, Töpferöfen, welche ganze Gefässe und grosse Scherben enthielten, sowie weitere Siedlungsgruben. Ausserhalb dieser Fläche wurde ein Töpferofen untersucht, in welchem die Scherben einiger Schüsseln gefunden wurden.

LATÉNSKÉ SÍDLIŠTĚ V MOHELNICI (okr. Šumperk)

VLADIMÍR GOŠ, Vlastivědný ústav, Šumperk
(Tab. 22: 1)

Při výzkumu sídliště z mladší doby hradištní na jižním okraji Mohelnice byly také zachyceny pozůstatky keltské osady. Leží na mírném svahu, sklánějícím se k severu k malému potůčku Újezdce. Objekty byly od sebe značně vzdáleny a mnohé byly narušeny mladšími slovanskými.

Nejvíce keltských objektů bylo zahloubených a můžeme je zhruba rozdělit na dva typy. Na pravidelné obytné chaty a užitné jámy. Dále byla nalezena část domu, jehož stěny byly zapuštěny do žlábků, otevřené ohniště a nepravidelné pásy palisád.

Mezi chaty náleží jáma 97, která měla nepravidelný lichoběžníkový tvar o rozměrech 560 × 360 × 320 cm, orientovaná byla ve směru západ—východ a ve východní a západní části byla porušena mladšími objekty. Dno bylo rovné, zahloubené 55 cm do sprašovitého podloží. Poněkud výše na svahu byla pravidelná obdélníkovitá jáma 114 o rozměrech 500 × 320 cm, orientovaná ve směru sever—jih. Dno bylo mísovité, zahloubené 40 cm do spraše a v severní části byla porušena dvěma hlubokými slovanskými jámami. Uprostřed jižní strany byl kůl. Nejlépe byl zachovaný objekt 145, vzdálený východně 25 m, který měl téměř čtvercovitý tvar o rozměrech 470 × 500 cm, s mírně prohnutou západní a jižní stranou. Zahloubený byl 80 cm do podloží a ve východní části byly nepravidelné prohlubně. Při stěnách byly zachyceny žlábků 10–15 cm široké, do kterých byly zasazeny desky k vydřevení stěn. Zhruba 70 m severněji níže na svahu byl zachycen obdélníkovitý objekt č. 165, o stranách 410 × 230 cm, orientovaný ve směru západ—východ. Byl zahloubený 30 cm do podloží a uprostřed dna bylo několik kruhovitých prohlubní. Všechny objekty byly vyplněny černou kompaktní hlinou, v jámě 145 byly úlomky mazanice.

Užitné jámy byly také zhruba dvojího typu. Nejvíce bylo menších vanovitých prohlubní oválného tvaru, vyplněných šedavou hlinou. Jáma 109, která se odlišovala, byla v půdoryse kruhovitá o průměru 280 cm, v průřezu byla vakovitá a zahloubená 180 cm. V horní části byla vyplněná šedavou hlinou do hloubky 100 cm, níže byla hnědavá hlína silně promísená spraší.

Otevřené ohniště bylo zachycené poblíž jámy 145 bez souvislostí s obytným objektem. Zachoval se z něj shluk mazanice velký 120 × 80 cm, mírně zahloubený do podloží. Spolu s několika malými atypickými střepy byla nalezena část sáprpelitového náramku. Palisádové pásy, dlouhé 10–15 m, se táhly severojižním směrem na zkoumané ploše a nemůžeme prozatím říci, zda se jedná o pozůstatky stěn obydlí či plotů.

V severní části byla zachycena část objektu, který byl vymezen palisádovými žlábků 30–40 cm širokými a byl orientován ve směru sever—jih. Byl sledovatelný pouze v délce 5,6 m, neboť žluté podloží se pravidelně svažuje k severu. Široký byl 9 m, vchod byl pravděpodobně na jižní straně. V nadložní vrstvě byla nalezena železná sekyra s tulejí.

Zpracování materiálu není ještě ukončeno, keramický materiál se zdá být dosti uniformní. Nejvíce jsou zastoupeny situly s ovaleným okrajem a misky s dovnitř zataženým okrajem.

Eine Latènezeitliche Siedlung in Mohelnice (Bez. Šumperk). Bei den Forschungsarbeiten in der Siedlung aus der jüngeren Burgwallzeit am nördlichen Rand von Mohelnice wurden auch Überreste

einer keltischen Ansiedlung entdeckt. Diese liegt auf einem mässigen Hang, der sich gegen Norden zu dem kleinen Flüssche Újezdka neigt. Ihre Objekte lagen erheblich weit voneinander entfernt und viele waren durch jüngere slawische gestört.

Die meisten keltischen Objekte waren eingetieft und wir können sie ungefähr in zwei Typen teilen: in regelmässige Wohnhütten und in Zweckgruben. Weiters wurde der Teil eines Hauses aufgedeckt, dessen Wände in Rinnen eingelassen waren, eine Feuerstelle und unregelmässigen Palisadenreihen.

Zu den Hütten gehört Grube 97, die eine unregelmässige trapezförmige Form im Ausmasse von $560 \times 36 \times 320$ cm aufweis, orientiert in Richtung West—Ost und östlichen und westlichen Teil durch jüngere Objekte gestört war. Der Boden war flach und 55 cm in den Lössboden eingetieft. Etwas höher am Hange fand sich eine regelmässige rechteckige Grube (114) im Ausmasse von 500×320 cm, orientiert in Richtung Nord—Süd. Der Boden war schüsselartig 40 cm in den Löss eingetieft, im nördlichen Teil war sie durch zwei slawische Gruben gestört. In der Mitte der Südseite befand sich eine Pfostengrube. Das am besten erhaltene Objekt 145 in Entfernung von 25 m in östlicher Richtung hatte einen fast quadratischen Grundriss im Ausmasse von 470×500 cm mit leicht geschwungener westlicher und südlicher Wand. Dieses Objekt war 80 cm tief in die Unterschicht eingelassen und im östlichen Teile zeigten sich unregelmässige Vertiefungen. Bei den Wänden wurden 10—15 cm breite Rinnen verzeichnet, in welche die Holzplatten für die Auszimmerung der Wände eingelassen waren. Etwa 70 m nördlich, tiefer am Hang, wurde das rechteckige Objekt 165 mit einer Seitenlänge von 410×230 cm aufgedeckt, welches in Richtung West—Ost orientiert war. Es war 30 cm in die Unterschicht eingetieft, in der Mitte des Bodens zeigten sich einige runde Vertiefungen. Alle Objekte waren mit kompakter schwarzer Erde ausgefüllt, in Grube 145 fanden sich Stücke von Lehmewurf.

Die Nutzgruben waren von zweierlei Art. Am häufigsten waren kleinere wannenartige Eintiefungen in ovaler Form, ausgefüllt mit grauer Erde. Grube 109, die etwas unterschiedlich war, zeigte einen kreisförmigen Grundriss von 280 cm Durchmesser, im Profil war sie sackartig und 180 cm tief. Am oberen Teil war sie bis in 100 cm Tiefe mit grauer Erde ausgefüllt, tiefer war die bräunliche Erde stark mit Löss vermischt.

Eine offene Feuerstelle wurde in Nähe der Grube 145 festgestellt, ohne Zusammenhang mit dem Wohnobjekt. Es zeigt sich hier eine Anhäufung von Hüttenlehm von 120×80 cm Grösse bei schwacher Eintiefung in die Unterschicht. Zusammen mit einigen kleinen atypischen Scherben wurde das Bruchstück eines Sapropelit-Armbandes aufgefunden. Palisadenreihen von 10—15 m Länge zogen sich in nord-südlicher Richtung auf der untersuchten Fläche und wir können vorläufig noch nicht beurteilen, ob es sich um Überreste von Hüttenwänden handelt oder um Einzäunungen.

Im nördlichen Teil wurden Reste eines Objektes entdeckt, welches von 30—40 cm breiten Palisadenrinnen umgrenzt war, orientiert in Richtung Nord—Süd. Sie waren und in 5,6 m Länge zu verfolgen, da die gelbe Unterschicht andauernd gegen Norden abgelenkt. Dieses Objekt war 9 m breit, der Eingang war anscheinend an der Südseite. In der Oberschicht wurde ein eisernes Beil mit Tülle aufgefunden.

Die Bearbeitung des Materials ist noch nicht beendet. Das keramische Material scheint ziemlich uniform zu sein, am zahlreichsten sind Situlen mit wulstigem Rand und kleine Schüsseln mit nach innen gezogenem Rand vertreten.

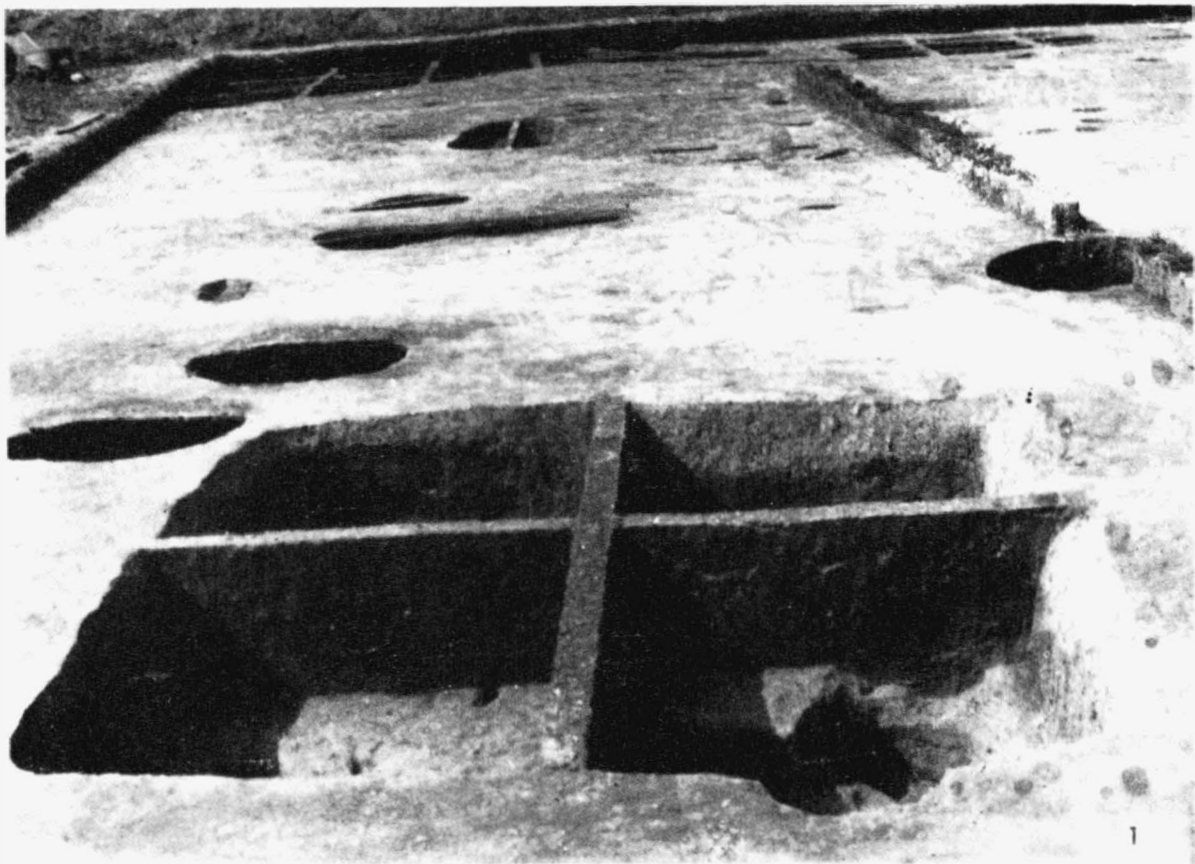

LATÉNSKÉ SÍDLIŠTĚ V CHR LICÍCH (okr. Brno-venkov)

KAREL LUDIKOVSKÝ, AŮ ČSAV Brno
(Tab. 23)

Stavba rozsáhlého sídla v blízkosti nádraží v Chrlících vyžádala si rozsáhlé úpravy podloží na ploše větší než 2000 m². Terén staveniště se povlovně svažuje k jihozápadu; o jeho výhodnosti pro osídlení svědčí nálezy kultury halštatské, laténské, římské i mladší. Prvé záchraňovací práce i pečlivou dokumentaci provedl ing. Stanislav Zachrle z Pravěkého oddělení Moravského muzea v Brně, který zjistil v severozápadní části odkrytých ploch pozůstatky laténské hrncářské pece, sídlištních objektů apod. Ve vzdálenosti cca 150 m severozápadně od kulturních jam, blíže místa, kde jsou nyní vybudovány válcové zásobníky obilí, pochází celá laténská nádoba, o které jmenovaný soudí, že náležela k rozrušenému hrobovému celku. Tento názor opodstatňuje i výpověď vedoucího stavby o „nálezu lidské lebky“.

Ing. Stanislav Zachrle laskavě poskytl informace a zapůjčil získaný materiál ke zpracování jmenovanému, který navázal na jeho práce a dokončil odkryv zbytku laténské polozemnice v jiho-

Tab. 22

Mohelnice (okr. Šumperk). 1 laténské sídliště. Pohled na jámu 145 od východu; 2 slovanská osada za SZTŠ. Část odkryté plochy. — 1 laténezeitliche Siedlung. Grube 145 von Osten gesehen; 2 jungburgwallzeitliche Siedlung. Teilansicht der abgedeckten Fläche.

PD 1520
1970. (1971.)

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1970

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulik, DrSc
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady: A. P. Löwensteinová, dr. R. Tichý
Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, R. Skopal
Na titulní obálce: Koflík z velatického pohřebiště ve Skalici
Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné